

Editorial

PASSAT, PRESENT I FUTUR DE LES FESTES DE BARRI A BESALÚ

"Escolta! Ens hauríem de trobar per parlar d'alguns problemes que tenim en aquest barri, què et sembla? -Sí, molt bé, però... quan?, com?, qui vindrà? -Voleu gent? -intervé un tercer-, doncs organitzeu una festa!"

Així, més o menys, començà l'organització d'una de les primeres festes de barri de la nostra vila, ara fa uns set o vuit anys. L'any següent ja se n'hi afegiren tres o quatre més, i el fenomen ha aconseguit que les nits de diversos dissabtes d'estiu l'alegria i el bon humor fossin al carrer Ganganell, al Pla de Sant Pere, a Racolta, al Pla de Baix o a Can Camps.

Els objectius no han estat mai gaire clars, però l'entusiasme i la bona disposició d'uns quants, quasi sempre els mateixos, i les ganes de passar-s'ho bé de la majoria de convilatans han fet possible un grapat de festes i festetes força completes i participatives.

El present, però, ha canviat. Passats aquests primers anys d'eufòria festiva, hi ha una evident davallada. Quines en són les causes? Creiem que més d'una. Per una banda no hi ha hagut el necessari relleu de la gent que van començar a organitzar-les (s'està molt bé a casa mirant la tele). En segon lloc, la participació en la festa ha minvat: hi ha més festes pels voltants, el pressupost familiar s'encareix massa...

I per últim, i com a conseqüència del segon punt, i perquè s'ha volgut, de vegades s'estira més el braç que la mànega, no surten "les misses": hi ha feina per cobrir les despeses originades.

Ara ens trobem que algunes d'aquestes festes ja no se celebren, si més no, obertes a tothom; d'altres és difícil que s'organitzin l'any que ve, i d'altres sembla que continuaran dins l'activitat d'una associació de veïns.

I aquest creiem que és el futur: les associacions de veïns. Amb la participació i col.laboració de tots i en tot, amb interès i reivindicant solucions a les mancances i als problemes del barri, on la festa d'estiu només sigui la cloenda d'un treball comunitari per aconseguir una millor qualitat de vida i una relació més intensa entre tots.

Potser aquestes festes no han de pretendre contractar conjunts ni espectacles de qualitat, sinó aprofitar més les activitats de les diverses entitats del poble que vulguin col.laborar que tots junts passem unes agradables nits d'estiu.

Que aquestes línies serveixin per a fer reflexionar sobre el tema, i esperem que es trobi la manera que aquestes festes populars continuïn celebrant-se.

Tallafarro

RESULTATS A BESALÚ DE LES ELECCIONS
GENERALS DEL 29 D'OCTUBRE DE 1989

Cens: 1.718 - Votants: 1.183 (68,86%) - Absten: 535 (31,14%) -
Vots en blanc: 15 (1,27%) - Nuls: 18 (1,52%).

CiU	534	45,14%
PSC	337	28,49%
PP	76	6,42%
ERC	54	4,56%
CDS	51	4,31%
IC	40	3,38%
AV	16	1,35%
RM	11	0,93%
Altres	31	2,62%

ÍNDEX

Editorial	1
Una altra manera de "viure" damunt la terra	2 - 3
Senders / Cuina / Nota Veus de Besalú	4
Germandat de Donadors de Sang / Adéu a un amic / Infor. TV3	5
Homenots	6 - 7
Els detergents ecològics. Què cal saber?	8 - 9
El ciutadà, el poble i... l'Ajuntament / Agrup. Teatral de Besalú	10
La Comissió Antiabocador informa	11

TALLAFERRO US DESITJA UNES
BONES FESTES NADADENQUES



UNA ALTRA MANERA DE "VIURE" DAMUNT LA TERRA

QUÈ HI FEM, ACÍ?

El primer que caldria preguntar-nos és: Què hi fem, ací? Per què hem nascut? En plantejar-nos aquesta qüestió se'ns acut que no sols hem nascut per créixer, reproduir-nos i morir. Naixem dins d'un marc ancestral creat per la mà de tots els nostres avantpassats del qual no podem prescindir i, com a éssers humans, ens pertoca deixar la nostra empremta en l'evolució positiva del món. Hem de tenir clar que tot el que fem en la nostra vida no sols ens afectarà a nosaltres mateixos, sinó que tindrà ressò en els altres i en la marxa d'aquesta globalitat que és la Humanitat lligada a la Natura.

Al llindar de l'entrada al temple d'Apol·lo, a Delfos, es llegia: "Coneix-te a tu mateix", i a l'interior, on sols podien arribar els qui havien complert la primera inscripció, es llegia: "I coneixeràs Déu". Això té una implicació clara de la qual no cal dir res més. Sí que hem de dir, però, que necessitem viure plenament conscients envers nosaltres mateixos i no deixar-nos portar per la imatge externa que ens volen crear i que és renyida amb el desig d'ésser qui som. Tal vegada, allò més difícil en aquest món sigui ésser fidel als sentiments que un mateix té.

Quan en Salvador Dalí deia "Sóc diví!" no anava errat. Tots nosaltres som part de Déu, una part del tot, però no som Déu. Això s'entendrà fàcilment amb un exemple. Una gota d'aigua és part de l'oceà, però no podem dir, veient-la, que sigui tot l'oceà; a la vegada, l'oceà no ho seria sense tot un munt de gotes d'aigua. De la mateixa manera, tots som part de Déu, som com petites gotes i per tant no podem entendre la totalitat; decidim i fem, però necessitem una comprensió, que normalment se'ns escapa, per entendre que som part consecutiva d'aquesta totalitat i, com a tals, tot ens implica amb la divinitat.

Assabentar-se d'això té un preu molt alt. Ens demana una moral interna que ha d'ésser divina i humana al mateix temps. Les normes humanes se'ns presenten com a meres projeccions del diví, i ja no és a aquests a qui hem de donar explicacions del que fem o deixem de fer, sinó a nosaltres mateixos, perquè no podem enganyar-nos amb el que fem bé o malament, ho podem fer respecte als altres, però la consciència personal no la podem tenir enganyada per a gaire temps, tard o d'hora ens passarà la factura.

El paper de la religió en tota aquesta qüestió no és més que el d'intentar racionalitzar, a la manera com els homes sabem, un afer personal. Per una banda ens pot ajudar a comprendre el

que som, què fem i on anem i, per l'altra, ens pot esclavitzar amb unes normes no enteses i una por fonamentada en la religió com a instrument de poder. Totes les religions ben assumides duen al mateix; convé, doncs, separar el gra de la palla.

ANTROPOSOFIA

Dir que l'Antroposofia és una religió no és correcte. Es fa difícil de definir, ja que no és un dogma que ens hi faci combregar. Diguem que és un marc d'estudi i aprenentatge per al coneixement integral de l'home dins el respecte profund a la Natura, tant humana com còsmica. No ho confonguem amb una secta. És, senzillament, aquest aprenentatge del que som i de com fem les coses. Rudolf Steiner fou qui va posar el nom d'Antroposofia a aquesta manera de cercar el coneixement i, sense cap ànim de fundar una religió, definia la paraula com: "El camí del Coneixement, que pretén conduir l'espiritual de l'ésser humà a l'espiritual dins l'Univers". Així doncs, viure l'antroposofia no és més que intentar veure la globalitat de la vida i voler integrar-se en ella, respectant totes les lleis naturals que són per damunt de les que ha creat la societat humana.

En aquesta recerca de la totalitat, l'Antroposofia fa una especial menció de tot el que té a veure amb l'educació de la persona i més concretament de l'infant. A rel d'això va sorgir la PEDAGOGIA WALDORF. Se li donà aquest nom perquè la primera escola va ésser creada a Alemanya el 1919 per als fills dels treballadors de la fàbrica de cigarretes Waldorf. La Pedagogia Waldorf es fonamenta en les diferents etapes de creixement de la persona, dites "etapes lunars", i que van de set en set anys, tal com aquesta va captant el món extern i el va integrant en el seu Jo. L'infant, en aquesta pedagogia, no va al jardí d'infància fins als tres anys i, alhora, aquest continua essent una perllongació de la llar. No es cerca un aprenentatge prematur de matèries concretes i aïllades, ni es força que l'infant sàpiga llegir, escriure o comptar aviat. Les activitats a l'escola són, entre d'altres: jocs de grup i amb elements naturals, dansa, música, rondalles i contes clàssics, pintura amb els colors que trobem a la Natura, un gran contacte sempre amb aquesta. Totes aquestes activitats es fan perquè l'infant tingui una idea abstracta i global del que l'envolta i no tan sols de matèries concretes deslligades l'una de l'altra. Es defuig que



CAJA DE MADRID

BESALÚ: Avinguda Lluís Companys, 5 - 5 bis

Tel. 59 00 00

l'infant sigui un arxiu de temes que potser no utilitzarà mai al llarg de la seva vida. A partir dels set anys entren en l'educació matèries més concretes i que el nen pot assimilar bé degut a la base en què s'ha format. Les escoles Waldorf estan funcionant arreu del món, especialment a Centroeuropa, on tenen una gran tradició. A Espanya existeix des de fa set anys la "Escuela Libre Micael" de Madrid, fortament arrelada i, aquest curs, té matriculats uns dos-cents nens.

En el camp de la medicina, l'Antroposofia no té en compte les malalties, sinó els malalts. Considera la infermetat com un símptoma de desequilibri espiritual de la persona. Amb altres paraules, la malaltia és la manifestació que té el cos humà per dir-nos que no estem equilibrats interiorment. En aquest sentit, la medicina antroposòfica busca les causes en la profunditat de la persona i els medicaments que utilitza són fets amb productes naturals sense la intervenció de la química sintètica i administrats de forma homeopàtica.

En el món de l'art, l'Antroposofia té un gran deute amb Goethe, que va veure aquesta connexió entre la Natura i l'home i va reflectir-la en els seus escrits. La persona necessita viure l'art en totes les seves manifestacions per tal de poder restar en equilibri interior. L'art potencia el sentiment i la sensibilitat envers el que ens envolta. Mereix una consideració especial l'anomenada EURÍTMIA, dansa expressiva del cos humà, un moviment que, juntament amb la música i la recitació, integra el dibuix fet amb el cos, fet amb el ritme i el color natural en moviments que expressen tota la sensibilitat i la força de la persona.

Rudolf Steiner valorava com a molt important la meditació personal per poder escoltar-nos a nosaltres mateixos i per poder establir aquesta connexió amb l'entorn d'una altra forma de com ho fem amb els sentits. Meditar no és més que reflexionar, escoltar i pensar positivament respecte a les coses i les persones.

AGRICULTURA BIODINÀMICA

El nom d'Agricultura Biodinàmica ve donat pel fet que aquesta mena d'agricultura utilitza uns preparats vegetals per dinamitzar (dinàmica) la vida (bio) de les plantes. El 1924, Rudolf Steiner va donar un cicle de conferències que estableixen les bases d'aquesta agricultura, la qual uneix la tradició agrícola al concepte global de la Natura i al coneixement científic del que es disposa en l'actualitat. Des d'aleshores s'han desenvolupat aquestes idees establint nous mètodes de conreu.

En primer lloc, fer Agricultura Biodinàmica és respectar els cicles naturals de la terra, de les plantes i dels animals. No

utilitza cap tipus de preparat químic de síntesi com ara fertilitzants, insecticides, herbicides, conservants, medicaments, etc. Es considera la finca com una unitat global i independent i, per tant, ha d'ésser al més variada i autosuficient possible. Es treballa la terra seguint els seus ritmes naturals i el sòl es considera com a quelcom viu.

L'Agricultura Biodinàmica coneix les limitacions de la terra i no intenta forçar-la fent que produeixi el que no pot. Per aquest motiu té com a bases fonamentals el calendari lunar de Maria Thun i els preparats biodinàmics. El calendari és calculat en base a la lluna, el seu pas per les diverses constel·lacions zodiacals i els aspectes que formen els planetes. D'aquesta forma treballam la terra en determinats dies segons la planta que hi volem fer, per promoure, així, l'òrgan que ens interessa que desenvolupi. L'adobat es basa en el compost, una pila de restes vegetals i animals amb forma trapezoidal amb unes mesures determinades, dins la qual es produeix una fermentació aeròbica que descompon els ingredients transformant-los en un valuós humus. A aquesta pila hi afegim cinc dels preparats biodinàmics fets amb herbes que maduren en diferents òrgans d'animals. La manera d'evitar que ens surtin males herbes no desitjades als camps, s'aconsegueix mitjançant una alternativa de conreus dins la qual no es repeteixi dos anys seguits el mateix cultiu, ni tan sols de la mateixa família vegetal, i també amb preparats homeopàtics. La prevenció i lluita contra les malalties i plagues es fa mitjançant el foment de depredadors naturals i de preparats d'herbes aplicades en dosis homeopàtiques o dilucions.

Els productes procedents de l'Agricultura Biodinàmica es tracten amb el respecte que mereix un organisme viu que serveix d'aliment en la nutrició de l'ésser humà. Menjar aquests productes de l'Agricultura Biodinàmica suposa estar en contacte directe amb els fruits que ens dona la Natura i que restableixen en el nostre cos l'harmonia necessària per poder viure. Els productes tractats en el seu cultiu, emmagatzematge i transformació per components químics aliens a la forma com ens els dona la natura, ens desequilibren i afecten residualment el nostre cos. L'esperit necessita una alimentació sana i no contaminant, digna de l'ésser humà que som, i no pinso per al bestiar, per tal de poder restar atents i viure d'una altra manera damunt la Terra.

Tomàs Grau



Mutua General de Seguros

ASSEGURANCES DE LA LLAR
PLANS DE JUBILACIÓ, a

GESTORIA BASSOLS

Senders de Gran Recorregut de Catalunya QUÈ SÓN ELS SENDERS?

Els senders de gran recorregut són una xarxa de camins aptes per a turisme pedestre que creuen Europa en totes direccions, unint nacions i pobles. En el traçat d'aquests senders s'evita tant com és possible de transitar per carreteres i camins asfaltats.

A Catalunya, el caràcter principalment muntanyenc de la seva geografia, unit a la important riquesa arqueològica i monumental escampada arreu del territori i la variada bellesa paisatgística, situen els senders al nivell dels millors d'Europa, alhora que el clima suau del país els fa transitables la major part de l'any.

Catalunya, capdavantera de l'excursionisme ibèric, ho és també del senderisme. Té un interès evident promoure i estimular aquesta modalitat de fer turisme, que mostra als visitants una imatge del país diferent, gairebé secreta, lluny de les aglomeracions costaneres i de les grans concentracions urbanes. Una modalitat que ofereix a les persones que tenen ganes de caminar i esperit d'aventura una autèntica "descoberta" de la naturalesa del país, i alhora la possibilitat de contemplar al costat dels grans monuments ja consagrats del seu art i de la seva cultura, mostres gairebé desconegudes d'aquest art i d'aquesta cultura integrades en un paisatge d'una bellesa única.

Uns tres-cents voluntaris pertanyents, la majoria, a entitats excursionistes i escampats per tot Catalunya, tenen cura d'una xarxa que s'apropa als 3.000 km de senders nets i senyalitzats.

Les topo-guides -llibrets que descriuen els recorreguts amb tot detall- es troben a la venda a les llibreries especialitzades, a les botigues d'esports importants i a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya on, a més, es facilita tota mena d'informació.

Els senyals i símbols són comuns a tot Europa, fàcils d'interpretar i important auxiliar a l'hora d'emprendre la caminada.

La cuina bona, senzilla, ràpida i saludable de la Srta. Teresa Cucala.

SOUFFLÉ

A aquest plat, a base de puré de patata, no se li pot donar altre nom perquè així és conegut universalment.

El seu èxit està en el fet que és un bon acompanyant per a qualsevol plat, és bo, té bona presència i agrada molt a la mainada.

Es necessita: 1 paquet de puré de patata amb llet, 100 gr de formatge ratllat tendre, 50 gr de mantega, 3 ous, sal i pebre.

Preparació: Es prepara el puré amb 3/4 de litre d'aigua, una culleradeta de sal i la mantega.

S'hi afegeix el formatge, les gemes dels ous i una mica de pebre. A poc a poc s'hi van incorporant les clares a punt de neu, molt fortes.

Es tira en un motlle d'anar al forn untat amb mantega, i es posa al forn suau uns 15 minuts. Quan és inflat i una mica ros ja es pot treure i se serveix immediatament.

El soufflé podria acompanyar-se amb bistec al roquefort que, per a qui agrada el sabor d'aquest formatge, és molt saborós.

NOTA:

El grup VEUS DE BESALÚ us comunica que els dilluns i dimecres de cada setmana, de 10 a 12 de la nit, assajarà a les dependències superiors de Can Tenes.

CONFECCIONS OLIVERAS

Moda Primavera Estiu 89

**Lacoste, Jocavi, Rodier, Rami,
Genfin, Belcor.**

REPARACIÓ DE CALÇAT A BESALÚ

c/. Ganganell, 22

Horari: Dilluns i dimecres, tarda de 4 a 8.
Dimarts, dijous i divendres, matí de 9 a 2.

GERMANDAT DE DONADORS DE SANG

Benvolguts amics:

En primer lloc vull desitjar-vos a tots, donadors de sang i als qui encara no ho sou, però que esperem que ho sereu un dia o altre, igualment a tots els qui voldrien ésser-ne però que per una causa o altra no ho poden fer, doncs a tots, a tothom, bon Nadal i millor any nou 1990.

Amics, d'ací a pocs dies estrenarem nova dècada, la dels 90. En moltes revistes i diaris he llegit com serà el sexe dels 90, com serà la joventut dels 90, com serà el temps de lleure dels 90, i tantes i tantes coses sobre els 90 però, sincerament, no he llegit enlloc com ens comportarem quant a altruisme i ajuda envers els nostres germans.

La meua ploma és molt poca cosa, per no dir res, per intentar fer una mena d'estudi, unes comparacions, però, sincerament, us he de dir que particularment jo noto a la nostra vila una nova inquietud, una nova convivència, una certa cosa incipient encara, però que vol brollar, i crec que si entre tots sabem canalitzar bé aquest doll que vol sortir, en traurem un bon profit tots plegats perquè de mica en mica tots ens anem conscienciant de la importància de saber donar-se als altres; és una tasca a la qual potser costa força de posar-se, però que una vegada començada és engrescadora i els resultats poden ésser molt esperonadors.

La convivència, aquesta paraula que moltes vegades pronunciem sense aprofundir-hi, és vital i entre tots hem de saber fer una vila de Besalú nova, amena, agermanada, sense distincions de cap mena; tots som iguals als ulls de Déu, doncs per què no hem d'ésser iguals tots als ulls nostres?

Totes aquestes filosofies d'estar per casa poden ésser realitat si volem. Pensem-hi una petita estona, que entri ben endins nostre.

També us anticipo que el primer dissabte de febrer del 90 hi haurà nova extracció de sang, ja llavors començarem a mostrar-nos generosos envers els nostres germans amb la donació altruista de la nostra bossa de sang que pot ajudar a salvar una vida, la vida d'un jove o d'una persona no tan jove però amb el mateix dret de continuar vivint, perquè la vida és bonica i val la pena viure-la.

Us hi esperem a tots, a tots els qui ja hi som de sempre i als qui encara no hi sou, us hi esperem amb els braços oberts.

Bon Nadal i una forta abraçada a tothom.

Joan "Zafont"

Delegat a Besalú de la
Germandat de Donadors de Sang

ADÉU A UN AMIC

El passat 20 de novembre va morir en Josep Duranton i Llenas, més popularment i afectuosament conegut com el Senyor Duranton. Amb la seva mort desapareix un educador, un mestre vocacional que va exercir la docència durant més de quaranta anys, vint-i-quatre dels quals a Besalú. Això significa que és molta la gent del poble que el va tenir com a mestre i que com a tal el recorden.

Nosaltres, però, voldríem remarcar una altra faceta seva: la d'impulsor i col.laborador de la cultura del poble. L'any 1954 - 55 va aconseguir crear una biblioteca a Besalú que va funcionar només uns mesos per manca d'ajut. Durant la segona etapa de la revista Germanor, quan gairebé ningú no sabia escriure el català amb un mínim de dignitat, ell corregia i traduïa tots els escrits. Per tot això, els "Homenots" del primer número del Tallaferro fou dedicat a ell. I en aquests cinc anys de singladura de la revista, sempre que se li havia demanat alguna col.laboració havíem rebut una resposta positiva.

Aquestes breus i senzilles ratlles volen ésser una petita mostra de respecte i agraïment a una persona noble i íntegra.

Tallaferro

INFORMACIÓ SOBRE LA RECEPCIÓ DE TV3 A BESALÚ

D'acord amb l'Ajuntament de Besalú, fa temps que vaig instal.lar el repetidor per a la recepció de TV3 a Besalú i durant un any vaig ésser el responsable del seu funcionament. Després d'aquest temps, la tasca de mantenir-lo en condicions va passar al Municipi.

Per tant, i a causa de la quantitat de trucades que rebo - algunes fins i tot de mal to - quan el repetidor no funciona, us prego que truqueu a l'Ajuntament, que n'és l'actual responsable.

Josep Estarriola

SUPERMERCAT J. VIDAL

MILLOR PREU

BESALÚ. Paratge Can Surós, s/n.
Tel. 59 03 63



c/. Piscina, 4. Tel. 59 04 26
17850 BESALÚ (Girona)

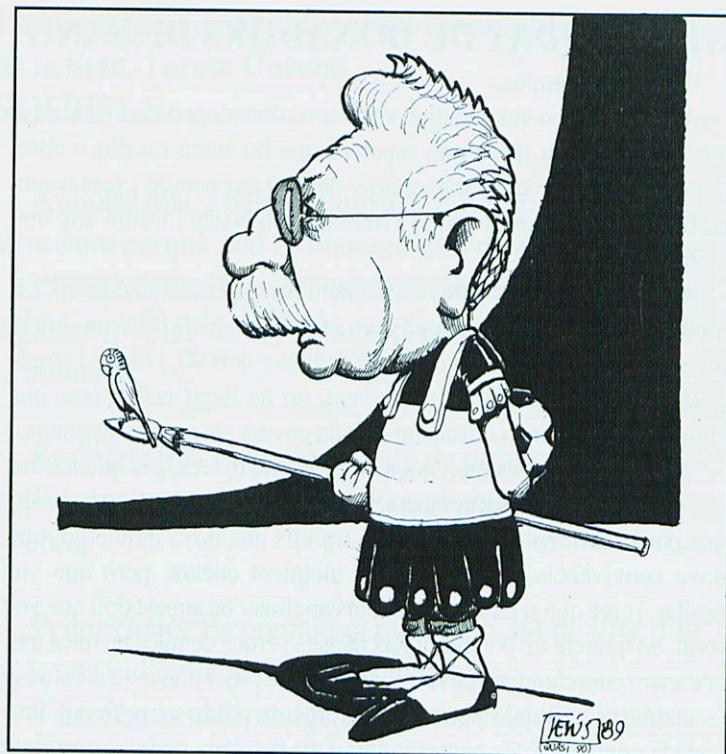
HOMENOTS FRANCESC BATLLE

Francesc Batlle és un aficionat de l'Espanyol que no és antibarcelonista. El mànec del seu bastó té forma de periquito; el menjador de casa seva és ple de banderins del Barça, del Barça Atlètic i de l'Espanyol. En Francesc va néixer el 14 d'octubre de 1930 a Palafrugell, on va estudiar música i va aprendre l'ofici de baster amb el seu germà. Va arribar a Besalú l'any 56 i quatre anys més tard es convertia en el primer capità dels manaies "de la reforma". Si no hagués sabut fer tortells i bunyols "en Manel Ramon hauria esperat uns quants anys més a fer de capità" i assegura que per culpa d'això mai no va anar al repiscolabis que paga el prior. També lamenta "la discriminació dels estaferms a la processó dels Dolors". Molta gent encara associa en Xicu Molinaret amb el caliquenyó o la pipa darrera la porteria de les casetes veient futbol.

-Ara ja ha deixat de fumar?

Fa quatre anys que no fumo: Entre la dona i el metge m'han obligat a deixar-me el vici. Em fumava de 14 a 15 caliquenyos diaris.

-Tampoc no va a futbol?



L'any passat m'ho vaig deixar. No m'agradava i m'avorria molt. Ara només hi vaig a veure els petits, perquè almenys hi ha afició.

-En Xicu Molinaret és el baster per excel·lència...

Ara ja no. M'ho he deixat aquest any a causa d'una trombosi; ja ho he liquidat tot.

-Ja és jubilat?

Tinc la baixa de malaltia. Camino. Em va bé caminar; vaig a Can Barraca i torno.

-Fa gaire temps que va començar l'ofici de baster? Va ser a Can Molinaret?

No, ja ho havia fet abans a casa amb el meu germà. Era baster, matalasser i tappisser. Compaginava aquest ofici amb els meus estudis de música.

-Es va iniciar gaire aviat en la música?

A deu anys vaig començar a aprendre solfeig, i l'any següent un instrument: el clarinet, que és el més poblat.

També tocava el saxo i la tenora. Als quinze anys vaig començar a tocar amb La Bisbalense.

-La competidora de la Bisbal?

No. Érem una orquestra de segona. L'any següent vaig anar a l'Orquestra de Santa Coloma. Després a la Valsart, de Girona, i finalment a la banda militar de Girona.

-Quant de temps?

Els tres anys de mili. Em vaig fer voluntari perquè em tocava a Girona mateix.

-I després?

A l'Orquestra Girona, que encara toca.

-Fins quant va fer de música?

Fins que em vaig casar, el dia del Pilar de l'any 1956. Vaig venir a viure a Can Molinaret.

-M'han dit que va portar els manaies a Besalú?

No, va ser en "Niceto" Abulí -Déu l'hagi perdonat - qui va tenir la idea, i m'ho va encarregar.

-Ja n'havia fet, de manaia, per poder ensenyar els de Besalú?

No. El primer any van venir de Girona, però les floritures les vam aprendre nosaltres mateixos. Recordo que en Pep Martí ens va dur tots a Girona amb el camió.

-I qué us van semblar?

N'hi havia més...

-I la processó?

La de Girona té més envergadura, encara que la de Besalú té més devoció, és més seriosa; allà repartien caramels...

Intervé la seva dona, la Lluïsa Auguet, que reitera que

la processó de Besalú és més devota. "La més devota". Explica que abans hi havia dues processons, la del Dijous Sant amb els manaies i la dels Dolors amb els estaferms. "Però el capellà no volia dues processons, perquè s'havien de pagar totes dues. En va treure una i va passar els manaies als Dolors."

-Per cert, recordeu que hagi plogut mai el dia dels Dolors?

Em sembla que mai no s'ha suspès per pluja. Bé, un dia abans de començar la Salve va ploure i la vam cantar a l'església.

-Ha canviat gaire, la processó d'ara amb abans?

Ara hi ha més gent. Abans hi havia més llum, hi posaven cargols grossos amb un ble d'oli que ho il.luminaven tot.

Penso, també, que els últims anys s'ha discriminat molt els estaferms. Abans el capità anava davant la Mare de Déu i els soldats en els flancs, al costat de la Verge, ja que eren la seva guàrdia. Ara els han deixat arraconats al darrera i no em sembla bé.

-Quin material vau fer servir?

Vam dur els mateixos vestits que van canviar fa tres o quatre anys. Vam estrenar les sandàlies i els cascos; les armadures eren dels manaies de Girona, que ens les van vendre barates. El de capità que vaig estrenar és el mateix que encara porta en Manel.

-Quan va deixar de fer de capità?

L'any setanta. Si no hagués sabut fer bunyols i tortells en Manel Ramon hauria hagut d'esperar força per fer de capità. Per culpa dels bunyols tampoc no vaig poder anar mai al repiscolabis. Ja em va saber greu, deixar-m'ho!

-Què li va haver d'ensenyar a en Manel Ramon?

Res. Era militar i ja en sabia prou.

Tallaferro

ELS DETERGENTS ECOLÒGICS. QUÈ CAL SABER?

Les darreres setmanes hi ha hagut una certa polèmica com a conseqüència de l'aparició al mercat de detergents sense fosfats anomenats "ecològics". Fa alguns mesos, al número 26 d'aquesta revista fèiem un petit repàs sobre els principals factors contaminants dels rius. Doncs bé, els fosfats són la principal causa de la contaminació dels llacs i els embassaments.

Hem de dir que un detergent és un producte de neteja on l'únic ingredient essencial és un "surfactant" que actua de veritable agent netejador. Altres ingredients, ja no tan necessaris, són:

1.- Agents de suport, sense capacitat de netejar però que ajuden el surfactant.

2.- Productes de reompliment, amb més que dubtoses propietats i que només serveixen per abaratir els costos de producció. En la majoria dels casos contenen perfums que fan que el producte sembli més bo.

Si tenim en compte que el surfactant representa del 15 al 20% del pes del detergent, de seguida ens adonarem que ens estan venent molta "fullaraca" (productes de reompliment), però el pitjor del cas és que en la composició d'aquesta "fullaraca" predominen els fosfats. El fet que aquests fosfats hagin estat assenyalats per nombrosos estudis científics com els principals responsables de l'eutrofització de la majoria de llacs i embassaments d'arreu del món, juntament amb la comercialització de detergents sense fosfats, ha fet que esclatés un conflicte comercial entre les empreses que encara no fabriquen detergents "ecològics" i les que sí que en fabriquen.

Fa pocs dies sortia a la premsa, a tota plana, un escrit signat per l'anomenada "Asociación de Defensa de los Fosfatos" (o quelcom semblant)

on feien un cant a les excel·lències d'aquest element en els detergents, a la vegada que "avisaven" de les conseqüències que es poden derivar de la utilització de detergents sense fosfats. No s'ha d'ésser gaire astut per veure darrera d'aquesta declaració les ombres d'importants interessos empresarials (ja siguin empreses productores de detergents o les subministradores de fosfats) que ultrapassen el fet de si els fosfats són importants o no.

La polèmica, però, no és nova. A finals dels anys 60, als Estats Units ja se'n va desencadenar una de semblant. La "U.S. Soap and Detergent Association" va presentar a la International Joint Commission (una comissió formada per alts funcionaris governamentals del medi ambient dels Estats Units i Canadà) un informe sobre la importància dels fosfats en els detergents. Aquest informe coincidia quasi totalment amb l'aparegut en la premsa estatal feia pocs dies. La situació va ésser alarmant per als productors de detergents quan els governs dels esmentats països anunciaren mesures per eliminar els fosfats dels detergents davant les evidències presentades pels científics. Era la segona vegada en pocs anys que als fabricants de detergents "els picaven la cresta" (anteriorment els havien fet canviar la fórmula del surfactant per tal de fer-lo biodegradable, ja que no hi havia manera d'eliminar les escumes que es formaven).

Tornant a la nota apareguda a la premsa tot defensant els fosfats, s'hi recollien un seguit de propietats que tot seguit enumerarem:

1.- Augmenten l'eficàcia del surfactant.

2.- Mantenen en suspensió les partícules de brutícia.

3.- Proporcionen una alcalinitat correcta a l'ai-

gua per a una neteja òptima.

4.- Eviten canvis d'alcalinitat a l'aigua.

5.- Emulsionen les taques olioses.

6.- Depuren l'aigua eliminant-ne minerals molestos.

7.- Redueixen el nivell de microbis de la roba.

Totes aquestes propietats es poden reduir a tres (fan l'aigua menys dura, mantenen una alta alcalinitat i ajuden a extreure les partícules de brutícia). No obstant això, cap d'aquestes tres funcions no és exclusiva dels fosfats, per la qual cosa poden ésser perfectament substituïts per altres substàncies. Pel que fa a la seva acció contra els microbis, és un argument considerat pels experts com a psicològic, d'un efecte fulminant sobre les mestresses de casa poc informades, però molt preocupades per la neteja i la "desinfecció". Si els fosfats fossin de veritat tan efectius contra els microbis, ja faria molt de temps que s'utilitzarien a les clíniques en lloc de les màquines de rentar.

Amb tot aquest enrenou els consumidors, que sempre som al mig, hauríem de tenir en compte el següent:

1.- L'arribada de derivats de fòsfor (principalment fosfats) als llacs i embassaments causa l'anomenada "eutrofització" de les aigües, la qual consisteix en un creixement desmesurat de les algues i una degradació gairebé irreversible de la qualitat de l'aigua. En un proper número de "Tallaferro" intentarem explicar de forma planera en què consisteix tot això de l'eutrofització.

2.- Existeix una gran desinformació entre el gran públic sobre els efectes negatius que els fosfats tenen sobre els ecosistemes aquàtics. Això fa que els consumidors siguem molt vulnerables a informacions errònies que ens puguin arribar i

que per norma general tenen finalitats exclusivament comercials.

3.- Les Autoritats del Medi Ambient haurien de prendre mesures orientades a disminuir al màxim (si no a eliminar) el nivell de fosfats en els detergents, així com a donar informació seriosa i contrastada als ciutadans sobre la utilització dels fosfats als detergents i l'efecte que aquests tenen sobre la qualitat de les nostres aigües.

En qualsevol cas, els qui estimem la Natura i treballem per conservar-la hem de rebre amb satisfacció la presència al mercat de detergents sense fosfats. Ara només falta que les mestresses de casa i tots nosaltres en prenguem consciència i ens adonem que connectant la rentadora no sols hem d'aconseguir deixar la roba ben neta sinó que, a més, tenim l'oportunitat de contribuir al manteniment dels nostres rius, llacs i embassaments.

Jesús Garcia - Gil

Per aprofundir els coneixements sobre el tema es recomana llegir el llibre **Introducción a la limnología. Los lagos y el hombre** de John R. Vallentyne (1978), publicat per l'Editorial Omega (Barcelona) dins de la seva col·lecció "Manuales Flexibles de Biología".

EL CIUTADÀ, EL POBLE I... L'AJUNTAMENT

La majoria de la gent que visiten Besalú pensen que és un poble bonic, i tenen una mica de raó. Però em sembla que no s'hi miren massa. Ben sovint la seva visita es limita a cinc o sis edificis que són: el Pont, les esglésies de Sant Vicens i de Sant Pere, can Llaudes, la Mikwa, can Cambó i la Plaça de la Llibertat -porticada amb cotxes-. Quasi tots són edificis públics, a excepció de can Llaudes! I els immobles particulars? Què passa amb els immobles particulars? Si els turistes s'hi fixessin (que sí, alguns ho veuen) una mica més, s'adonarien que moltes cases del casc antic tenen les façanes que fan llàstima, i puc afirmar que de conjunt arquitectònic, com se sol qualificar Besalú, res de res. Evidentment, ve la pregunta: Per què? O, qui en té la culpa?

Em direu: Les obres costen car! Si algun particular es decideix a arreglar la façana de casa seva, topa amb tota una sèrie de prohibicions, una burocràcia pesada i sobretot ineficaç. Tenim l'exemple d'un particular que va haver d'anar amunt i avall per obtenir l'autorització especial (en burocràcia tot és especial) per poder conservar la façana amb pedra aparent. No era competència de ningú! La pilota per aquí, la pilota per allà, i acabem a Barcelona, la Santa Seu de la Burocràcia. Som els primers a no acceptar el centralisme de Madrid però acceptem el de Barcelona. D'aquí a dos anys haurem d'anar a Brusel·les... Sembla que a Girona són inútils, no? Qui ha redactat el pla especial del casc antic? Els d'aquí o els d'allà? Els d'aquí, home. Doncs que solucionin, que ajudin... Que no és gens el cas. Resulta que els arquitectes tenen mania amb la pedra que no sigui de carreu. I l'altre tipus de pedra, aquella irregular, potser no fa prou romànic? Llavors t'obliguen a arrebossar i pintar respectant la carta de colors del pla especial. Qui s'atreveix a fer obres quan sap que la subvenció atorgada per la Generalitat servirà per a pagar els arquitectes, Ajuntament i companyia?

El veig realment molt especial, aquest pla del casc antic, i ple de contradiccions. El poble hauria d'ésser del poble, com la paraula ho suposa, però no és el cas.

El que trobo encara més increïble és quan vénen a fer-te pessigolles per una sanefa de color blau pintada a la llinda de la porta i que diuen que no s'integra en el paisatge urbà -vull parlar de la sanefa de can Molinaret al carrer Ganganell-, que el blau no agrada a l'aparellador, es prohibeix i punt; i a més, quan t'adones que el mateix carrer és ple de sanefes elèctriques i d'una gràcia... I a més, també tenim una obra mestra: la guarderia, que ofereix al visitant un clar exemple de romànic tardívol, amb alguns detallets que val la pena de mencionar: obertures tapades amb baranes quasi opaques, tot el contrari del que és especificat en l'article 33 del Pla Especial, un pintat de façana que harmonitza amb els edificis veïns, això si l'hem de creure, o si no ens aguantem. I aquella escamesa situada a la mitgera dreta, tan grossa, tan bonica... Us adoneu realment que els qui manen tenen la paella pel mànec?

Les "multinationals" com les elèctriques tenen un termini de cinc anys per enterrar els cables. Al particular no se li concedeix cap termini. Així doncs, podríem dir: Tots junts per un poble més bonic.

Hi ha altres exemples, i la llista seria massa llarga. Els qui arriben al poder hi arriben gràcies al poble, i sovint l'obliden. Els ajuntaments de poble s'han transformat en òrgans directors complexos i moltes vegades polititzats, distanciat del poble enmig d'aquella burocràcia. El ciutadà de Besalú és conscient de la peculiaritat del seu poble. Estic segur que disminuint les taxes municipals que es paguen per arranjar les cases del casc antic, ajudar el ciutadà per a l'obtenció de subvencions, flexibilitzar la burocràcia, etc., que l'Ajuntament sigui l'únic arbitri en matèria urbanística i no les altes esferes, tindríem un poble encara més bonic, bonic per a tothom i no només per als turistes.

Marc Dérégneaux

Agrupació Teatral de Besalú PARLEM DE TEATRE!

La V Mostra de Teatre a Besalú no està gens malament, perquè vulguem o no Besalú, la nostra estimada vila, és petita, i dintre la nostra petitesa tenir la valentia d'haver organitzat cinc mostres teatrals és tot un prodigi i això ens demostra que hi ha encara gent enamorada del teatre, gent amb empena, gent que val i que en sap, i això és encoratjador.

Que com ha funcionat la Mostra? Bona pregunta aquesta, amics. Doncs bé, sembla que els dies en què ha actuat l'Agrupació Teatral de Besalú el públic ha correspost amb escreix assolint un bon èxit d'assistència i crítica; en la segona jornada d'en Rafel de Cabanyes massa poca gent, per què?, on eren els afeccionats?, incògnita. La tercera jornada es va haver de suspendre perquè un artista del Grup de Figueres que havia de venir va patir un accident que li impedí fer el paper corresponent. Fou una llàstima, perquè el grup és d'allò milloret i la gent hauria gaudit. Esperem que quan puguin vindran a representar aquesta obra.

L'últim dia, amb l'obra actual de l'Agrupació Teatral de Besalú, "L'oncle Anton", fou apoteòsic, es va representar dues vegades. En la primera no cabia ni una agulla més dintre el local, i el més important: tot i estar com sardines dins una llauna la gent en va sortir més que satisfeta, van gaudir, s'ho van passar molt bé i el públic és agraït, no n'hi ha cap dubte.

Per tant el balanç sembla positiu, però hem de mantenir aquest caliu, que costa de formar encara que sembla que va respirant a poc a poc, cada vegada més fort, i això, amics, és motiu de satisfacció per a tota l'Agrupació Teatral de Besalú, perquè ja sabeu que el teatre és cultura, que el teatre és la realitat de la mateixa vida, aprenguem a comprendre'l i ben segur que ens en sentirem gratificats.

I com sempre, i cada vegada més, us diem:

Parlem de teatre!

LA COMISSIÓ ANTIABOCADOR INFORMA

Gràcies a la tasca diària d'inspecció ocular que efectua el nostre company Josep Abuin, a l'abocador del Clot de les Mules, hem pogut constatar que moltes de les previsions que ja havíem manifestat des del començament d'aquest ditxós afer s'han fet realitat, desgraciadament, **AL CAP D'UN ANY DE FUNCIONAMENT** d'aquest abocador "exemplar".

1.- Sortida d'aigües brutes i contaminades per la canonada de recollida d'aigües pluvials. Desemboca al Capellades.

2.- Sortida d'aigües pestil.lents i altament contaminants a 200 m fora de l'abocador, per diferents llocs, prop de la riera Capellades.

3.- Un total desgavell a l'embut de l'abocador pel que fa a la recollida de lixiviats.

4.- Tractament inadequat de les despulles dels escorxadors.

5.- Abocament dels residus de la depuradora d'Olot, altament tòxics. (AQUEST ABOCAMENT ÉS IL.LEGAL).

6.- Eliminen olímpicament els pous decantadors que tenen la funció de filtrar els lixiviats.

L'actitud del Consell Comarcal de la Garrotxa davant d'aquestes greus irregularitats és la de posar-hi pedaços, que no faran res més que agreujar aquest delictes ecològic que estem patint.

Davant de tot això, i seguint el consell del Director General de Salut Pública, us comuniquem que no begueu aigua dels pous i que en cas de regar els horts amb aigua del Capellades extremeu les precaucions sanitàries abans de consumir hortalisses.

Segueix una còpia de la carta que hem adreçat al President de la Generalitat:

Honorable President, **COMPLEIXI!!!**

Recentment, i coincidint amb el primer any de funcionament de l'abocador comarcal de la Garrotxa, la Presidenta del Consell Comarcal i els Alcaldes de la comarca visitaren les instal.lacions i es van mostrar satisfets pel seu "aspecte".

També recentment, i sempre basant-se en el magnífic "aspecte" de l'abocador, s'han donat opinions polítiques que lloen l'eficàcia del sistema triat i confirmaven el convenciment que sempre ha tingut la Generalitat envers l'adequació i la innoqüitat d'aquest mètode d'eliminació de residus sòlids urbans.

Tot tenia l'"aspecte" de funcionar plàcidament i semblava que els tècnics tenien la raó quan convenien un sector dels nostres representants polítics del més alt nivell de la bondat d'aquest paradigma. Però... arribaren les pluges!... I aquell magnífic aspecte es va degradar amb una velocitat impensable pocs dies abans. Era com si l'acurat maquillatge del sistema més vell del món d'amagar les deixalles caigués de cop, fora la

careta; l'aigua ens posà a la vista les més desagradables arrugues.

A finals de novembre es va detectar que el funcionament de l'abocador es veia desbordat per les aigües; el dia 29-XI-89, la Comissió de Seguiment i representants de l'empresa explotadora varen poder constatar, gràcies al seguiment diari que efectua la Comissió Antiabocador de Besalú, cinc fuites de suc que, provinents de filtracions d'origen desconegut, descarregaven sobre el riu Capellades la seva negra pestil.lència.

Efectuades les anàlisis d'aquests suc (per la Junta de Residus) resulta que s'està abocant al riu un líquid vint vegades més contaminant que el que corre per qualsevol claveguera urbana.

L'empresa responsable féu una inspecció amb un circuit tancat de televisió que confirmà deficiències estructurals a l'abocador.

L'Ajuntament de Besalú i consellers de l'EPP al Consell n'han demanat el tancament, mentre que al darrer Consell Comarcal s'iniciava un fort debat sobre el tema, propiciat per consellers que començaven a desenganyar-se del fals aspecte.

La Presidenta del Consell, rememorant la brillant metàfora del Sr. Soy, deia que un cotxe de luxe no es llença per una avaria...

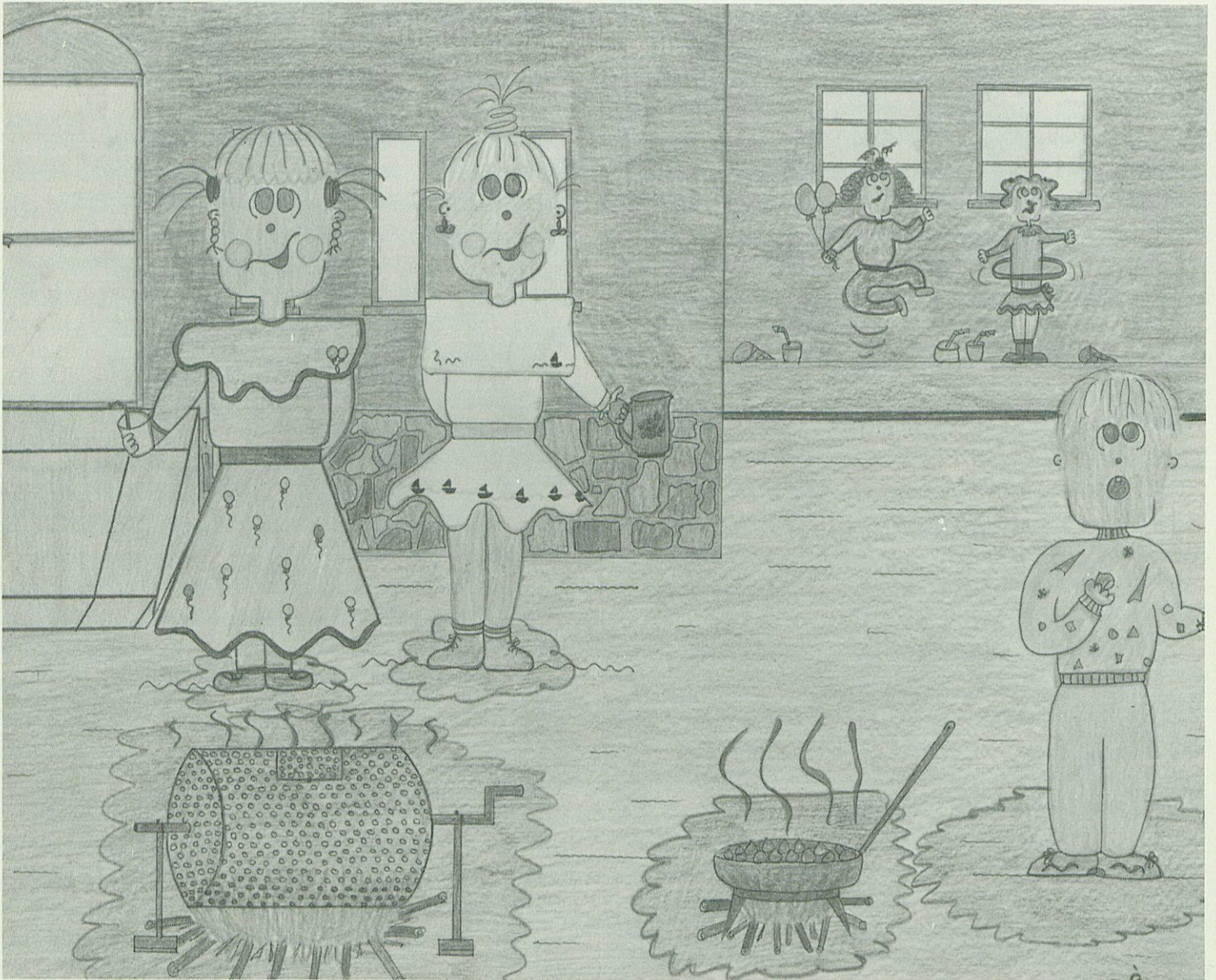
Siguem seriosos. Estem jugant amb la salut pública i, si hi continuem jugant, podem trobar-nos davant un greuge ecològic propiciat per la pròpia Administració. Un cotxe no es llença, però s'atura i es procura arreglar, i si és més cara la reparació que el cotxe no torna a circular perquè ningú no vol estimbar-s'hi.

Honorable President, vostè era el primer convençut del bon funcionament de l'abocador. Tan convençut n'estava que ens va dir personalment que si no funcionava per qualsevol motiu l'aturaria, i si no tenien raó els tècnics el tancaria. Li agafem la paraula... Compleixi!

És el moment de no amagar el cap sota l'ala, sinó de demostrar que la política és quelcom més que retòrica.

L'Ajuntament de Besalú li ha demanat urgentment una entrevista i no ha tingut resposta. Nosaltres li demanem el mateix, amb més urgència si cal. No volem donar-li opinions, Sr. President; volem mostrar-li vídeos, testimonis i anàlisis que demostren la gravetat del tema. Volem que s'elabori un pla que d'immediat aturi l'abocament de residus al riu i que enceti un estudi imparcial sobre la possibilitat que un abocador funcioni al bell mig d'una torrentera. No volem, en definitiva, parlar de l'aspecte de les coses, sinó de les realitats que hi ha al fons. Ara vostè té la paraula. Encara hi confiem.

El saludem amb tot respecte la Comissió Antiabocador de Besalú.



Han col.laborat en aquest número:



DIPUTACIÓ DE GIRONA

Caixa de Girona

